

ZIE HET **VERHAAL**

HANDLEIDING **DOCENT** **2017**

Zie Het Verhaal

Docenthandleiding 2017

01

Dit is het handboek voor leraren behorende bij de *World Press Photo 2017* tentoonstelling. Voor uw leerlingen is er het 'Album van' werkboekje. De vragen in het werkboekje zijn zo geformuleerd dat tijdens het kijken naar de foto's onderlinge discussie wordt gestimuleerd. Door het maken van de vragen ontdekken uw leerlingen (in de leeftijdscategorie van 14-17 jaar) onder meer wat nieuws is, wat fotojournalistiek is en wat persvrijheid betekent. Ook leren ze beter kijken naar foto's in het algemeen.

De les bestaat uit gewone vragen, verdiepingsvragen en discussievragen. De verdiepingsvragen zijn bedoeld voor oudere leerlingen en voor leerlingen die langer dan een uur in de tentoonstelling doorbrengen. U kunt zelf het beste inschatten of de verdiepingsvragen geschikt zijn voor uw leerlingen. De discussievragen zijn bedoeld om hardop en in groepsvorm te beantwoorden.

In de bijlage bij het werkboekje voor leerlingen is een instructie te vinden hoe het boekje gepersonaliseerd kan worden. We raden aan er mee aan de slag te gaan. Leerlingen kunnen dit doen door hun favoriete foto uit te knippen en op de voorkant van het werkboekje te plakken. Ook wordt uitgelegd hoe je de uitgeprinte blaadjes tot een boekje kunt vouwen. Op de pagina www.worldpressphoto.org/seethestory is hier meer informatie over te vinden.

Hieronder vindt u meer informatie over nieuws, persfotografie, de *World Press Photo van het Jaar* en *Stichting World Press Photo*.

Deze informatie is bedoeld om u te ondersteunen bij een mogelijke voor- en / of nabespreking met uw leerlingen, en bij het beantwoorden van vragen tijdens het bezoek aan de tentoonstelling zelf.

WHAT IS NIEUWS?

In de les voor de leerlingen gebruiken we een vereenvoudigde definitie van 'nieuws': persfoto's zijn anders dan reclamefoto's of kunstfoto's. Op persfoto's staat nieuws. Minimaal één van de volgende drie kenmerken moet van toepassing zijn om als nieuws te kunnen kwalificeren:

- ✎ Nieuws is iets wat bijna niemand nog weet, wat net is gebeurd of iets wat nog gaande is. Dat er net duizend vluchtelingen de grens zijn overgestoken, of dat de aarde nog steeds opwarmt.
- ✎ Nieuws is iets wat voor veel mensen grote gevolgen heeft. Bijvoorbeeld dat er een grote overstroming is in een dichtbevolkt gebied. Of dat er een oorlog is uitgebroken.
- ✎ De waarde van nieuws is iets persoonlijks en hangt af van jouw relatie tot een gebeurtenis. Dat kan te maken hebben met het land waarin je woont en de interesses die je hebt.

Een beknopte omschrijving van 'nieuws' is lastig te geven. Wat voor de één nieuws is, is voor de ander misschien helemaal niet belangrijk. Het nieuws van de dag in Buenos Aires is misschien geen nieuws in Peking. Omdat er in de wereld voortdurend veel gebeurt, kunnen de media onmogelijk al het nieuws melden. Redacties en persbureaus hanteren daarom richtlijnen om een selectie van het nieuws te kunnen maken.

Elementen waar ze rekening mee houden zijn: diversiteit in het nieuws, het belang van het nieuws, objectiviteit, nationale waarden en politieke regels. Een belangrijk aspect dat wordt overwogen voordat de selectie begint, tijdens het verzamelen van de informatie, is de veiligheid van de journalisten. Als een gebied heel gevaarlijk is, is het mogelijk dat veel journalisten zullen beslissen dat ze er niet heen gaan, of zullen nieuwsredacteuren beslissen journalisten er niet heen te sturen.

Het nieuws beïnvloedt het beeld dat mensen hebben van de wereld, en maakt hen bewust van sociale en politieke kwesties. Desondanks zullen mensen nieuwsartikelen en uitzendingen anders interpreteren; de context en culturele waarden van de kijker spelen hierbij een rol.

WAT IS FOTOJOURNALISTIEK?

Fotojournalistiek is het visueel verslag doen in verschillende soorten media, volgens de journalistieke regels. Het belang van fotojournalistiek is aanzienlijk gestegen in de afgelopen eeuw. Het aantal nieuwsbronnen is toegenomen, en in plaats van uitsluitend de krant en televisie zijn er nu ook andere soorten media zoals nieuwswebsites en social media.

De ontwikkeling van de (foto)camera-technologie, het ontwikkelproces en de digitalisering van foto's dragen bij aan het succes van de fotojournalistiek, voornamelijk omdat het nieuws sneller naar mensen gebracht kan worden.

Het doel van fotojournalistiek is om op visuele wijze actuele gebeurtenissen vast te leggen, zowel geplande als ongeplande. Foto's gemaakt door fotojournalisten kunnen ook worden gebruikt als visuele documentatie van de geschiedenis. Om die reden zijn eerlijkheid en nauwkeurigheid twee van de meest belangrijke elementen in de fotojournalistiek. Het is belangrijk dat fotojournalisten de situatie enkel vastleggen, en deze niet creëren of veranderen.

Persfoto's onderscheiden zich van reclamefoto's of kunstfoto's door de accurate weergave van de gebeurtenis. Portretfotografie is hierop een uitzondering. Wanneer een fotograaf een portret maakt, kan hij/zij een bepaalde sfeer of scène neerzetten door de geportretteerde te vragen om op een bepaalde manier te poseren. Het is echter niet toegestaan om het gezicht of het lichaam aan te passen in de foto. Ook moet de naam van de geportretteerde correct en geverifieerd zijn. Foto's van mensen zijn van groot belang omdat ze beïnvloeden hoe mensen zichzelf zien — foto's fungeren als spiegel — en ook invloed hebben op het beeld dat mensen wereldwijd hebben van de geportretteerde.

Een persfoto deelt de toestand van de wereld met de kijker, en maakt de kijker deelgenoot van de gebeurtenis. De reden dat fotojournalisten in moeilijke gebieden werken (bijvoorbeeld in oorlogsgebieden, gebieden waar hongersnood heerst of waar natuurrampen voorkomen), is om ons te laten zien wat er gebeurt op deze plaatsen.

Een persfoto laat nieuws zien, of brengt een belangrijk maatschappelijk thema zoals bijvoorbeeld milieuvervuiling op een nieuwe manier onder de aandacht. De foto van de zeeschildpad van Francis Pérez is hier een goed voorbeeld van. Gaat de persfoto niet over een recente en opzienbarende gebeurtenis, dan betreft het vaak een onderwerp of verhaal dat bij nog maar weinig mensen bekend is, zoals de serie over de commune bij de Nizhnyaya Tunguska Rivier in Siberië, Rusland van Elena Anosova.

Dan zijn er nog de persfoto's die meer inhoud en diepte geven aan het nieuws, de zogenaamde achtergrondreportages, zoals de serie *Cuba on the Edge of Change* van Tomás Munita. De foto's in deze serie tonen dagelijkse aspecten van het leven in Cuba, en laten de rouwstoet op de route zien waarlangs de urn met de as van oud-president Fidel Castro werd vervoerd.

ETHIEK IN DE FOTOJOURNALISTIEK

Het is de verantwoordelijkheid van de fotojournalist om foto's te maken en te kiezen die de wereld op een evenwichtige manier weergeven. Bewerkingen in contrast en verzadiging zijn geoorloofd in de digitale fotografie. Echter, fotojournalisten mogen niets toevoegen aan een foto, of er informatie uit weghalen, omdat het publiek moet kunnen vertrouwen op wat ze ziet. We noemen dit de ethische verantwoordelijkheid van de fotojournalist.

World Press Photo heeft een ethische gedragscode opgesteld voor de jaarlijkse fotowedstrijd (<http://www.worldpressphoto.org/activities/photo-contest/code-of-ethics>). Alle inzendingen worden onderworpen aan een verificatieproces om er zeker van te zijn dat aan deze gedragscode is voldaan. (<http://www.worldpressphoto.org/activities/photo-contest/verification-process>).

De fotografen die deelnemen aan de *World Press Photo* wedstrijd gebruiken hun creatieve, technische, en journalistieke vaardigheden om beelden te produceren die ons inzicht geven in de wereld om ons heen. Deelnemers worden aangemoedigd om technieken te verkennen die bijdragen aan het doel van de fotojournalistiek. Het gebruik van verschillende camera's en lenzen kan zorgen voor bepaalde effecten. Diafragma en sluitertijd hebben invloed op de manier waarop een situatie wordt afgebeeld. Het veranderen van de ISO-waarden en het gebruik van een flitser stellen de fotograaf in staat om ook minder zichtbare gebeurtenissen vast te leggen. Dit betekent dat fotografie ons een creatieve interpretatie geeft van de wereld.

Echter, omdat we willen dat foto's iets vastleggen om ons te informeren over de verschillende gebeurtenissen, problemen en standpunten in onze wereld, zijn er beperkingen aan hoe een foto gemaakt kan worden. De *World Press Photo* wedstrijd honoreert foto's die een accuraat en eerlijk beeld schetsen van de gebeurtenis zoals de fotograaf deze heeft aangetroffen. Het publiek moet op de juistheid en eerlijkheid van de prijswinnende foto's kunnen vertrouwen. Derhalve moeten fotografen zich aan de ethische gedragscode houden van de *World Press Photo* wedstrijd.

PERSVRIJHEID

Persvrijheid houdt in dat (foto)journalisten verslag kunnen doen van alle belangrijke gebeurtenissen in de wereld zonder dat ze daarin belemmerd worden, gevangen worden genomen of worden vermoord. Hetzelfde geldt voor (foto)redacteuren op kantoor. Persvrijheid is vastgelegd in *artikel 19* van de *Universele Verklaring van de Rechten van de Mens*. Daarin staat: 'Een ieder heeft recht op vrijheid van mening en meningsuiting. Dit recht omvat de vrijheid om zonder inmenging een mening te koesteren en om door alle middelen en ongeacht grenzen inlichtingen en denkbeelden op te sporen, te ontvangen en door te geven'.

Het komt regelmatig voor dat een regime of een organisatie (foto)journalisten ervan weerhoudt om vast te leggen wat er gebeurt. In sommige landen moeten (foto)journalisten zich registreren bij aankomst. Zo kan de overheid hen in de gaten houden. Soms worden ze het land uitgezet, gevangengenomen, ontvoerd, of zelfs vermoord.

Reporters without Borders houdt op hun website www.rsf.org een overzicht bij van het aantal journalisten dat vermoord is. In 2016 stierven ten minste 74 professionele en niet-professionele journalisten terwijl ze op locatie aan het werk waren. Bijna driekwart van hen was een opzettelijk doelwit. Vergeleken met de 101 gerapporteerde doden in 2015 betekent dit een daling van 27%. Echter, de daling kan voor een groot deel worden verklaard doordat journalisten landen zijn ontvlucht die te gevaarlijk zijn geworden, zoals Syrië, Libië, Jemen, Afghanistan and Burundi. Zodoende zijn er gebieden waar geen informatie naar buiten gebracht kan worden behalve door lokale journalisten, soms zonder officiële fotojournalistieke training.

Een voorbeeld hiervan is Abd Doumany, een 26 jaar oude Syrische freelance fotograaf, die momenteel in Douma, Syrië woont. Voordat de oorlog uitbrak was Doumany bezig met het afronden van zijn studie Tandheelkunde. Hij onderbrak zijn studie nadat hij had deelgenomen aan een vredig protest in Douma, dat met geweld afgebroken werd door veiligheidstroepen. Daarop besloot hij de oorlog in Syrië te documenteren. Bij gebrek aan vrije pers en objectieve journalisten in Syrië deelde Doumany zijn foto's met de wereld. Tegenwoordig werkt hij als freelance fotograaf voor *Agence France-Presse*. In 2016 en 2017 won hij een *World Press Photo Award*.

Persvrijheid is goed uit te leggen aan de hand van de onderstaande iconische foto. In 1989 reisde fotograaf Charlie Cole naar China om verslag te doen van de studentendemonstraties voor overheidshervormingen. De demonstraties werden onderdrukt door het leger. Cole maakte de beroemde

foto van een jongeman 'Tank Man' die op het Plein van de Hemelse Vrede tegenover een rij tanks van het Volksbevrijdingsleger staat. De foto toont de onvrede van het Chinese volk met de situatie in eigen land. Cole maakte de foto vanuit een hotelkamer die uitkeek over het plein. Later stormden agenten de kamer binnen en namen Cole's filmrollen en paspoort in beslag. Cole had het filmpje met de foto's van de jongen voor de tanks echter in een plastic kokertje in de stortbak van het toilet weten te verstoppert. Hij verstuurde het later naar het persbureau *The Associated Press* en het Amerikaanse tijdschrift *Newsweek*.

Tank Man,
Charlie Cole,
Newsweek

STICHTING WORLD PRESS PHOTO

Stichting *World Press Photo* speelt een belangrijke rol in de ontwikkeling en promotie van de visuele journalistiek. Wij inspireren, verbinden, onderwijzen en ondersteunen zowel visuele journalisten als hun publiek door hen nieuwe inzichten en perspectieven te geven. Dit doen wij onder meer door het organiseren van een wedstrijd met de meest prestigieuze prijzen in fotojournalistiek en digital storytelling, het realiseren van een expositie die elk jaar door ruim vier miljoen mensen wereldwijd wordt bezocht en middels onderzoeksprogramma's over de staat van de visuele journalistiek, en opleidingsprogramma's voor nieuw talent. *World Press Photo* is een onafhankelijke non-profitorganisatie die in 1955 is opgericht in Amsterdam, waar zij tot op heden gevestigd is.

De *World Press Photo* wedstrijd trekt de meest vooraanstaande visuele journalisten aan van over de hele wereld. Dit jaar hebben 5,034 fotografen uit 126 verschillende landen 80,408 foto's ingestuurd. Hun foto's werden beoordeeld door een onafhankelijke, internationale jury bestaande uit erkende professionals op het gebied van de fotojournalistiek. De winnende foto's worden tentoongesteld in deze reizende expositie, die jaarlijks op zo'n 100 locaties in 45 landen door ongeveer 4 miljoen mensen wordt bezocht.

Het jaarboek waarin alle bekroonde inzendingen worden gepubliceerd, verschijnt jaarlijks in meerdere talen.

Op de website van *World Press Photo* (www.worldpressphoto.org) zijn de winnende foto's en series te vinden, met technische informatie over de foto's, en interviews met de fotografen. Het lesprogramma is verkrijgbaar op www.worldpressphoto.org/seethestory.

An assassination in Turkey,
Burhan Ozbilic,
AP

De World Press Photo van het Jaar 2016

DE MOTIVATIE VAN DE JURY

De *World Press Photo* van het jaar bleek al snel controversieel, en werd het begin van een vurig debat.

Mary F. Calvert, Lid van de *General Jury* en onafhankelijke fotojournalist over de winnende foto:

"Het was een ontzettend moeilijke keuze, maar uiteindelijk voelden we dat de *World Press Photo Van het Jaar* een explosief beeld was, dat echt sprak voor de haat die deze tijd zo weergeeft."

"Iedere keer dat de foto op het scherm kwam, moest je bijna terugdeinzen omdat het zo een explosieve foto is, en we vonden dat het de definitie van de *World Press Photo van het Jaar* opsomt maar ook belichaamt."

Lid van de *General Jury*, João Silva - fotograaf bij *The New York Times* - voegde toe:

"Op dit moment zie ik de wereld naar de rand van een ravijn toe marcheren. Dit is een man die duidelijk een keerpunt heeft bereikt, en zijn statement

is om iemand te vermoorden die volgens hem schuldig is, uit een land dat volgens hem schuldig is, voor wat er aan de hand is elders in de wereld. Ik denk dat deze foto spreekt over wat er aan de hand is in Europa, wat er gebeurt in Amerika, wat er gebeurt in het verre Oosten, Midden Oosten, Syrië. Het is het gezicht van haat.”

Lid van de General Jury Tanya Habjouqa - fotograaf bij *NOOR Images* en medeoprichter van *Rawiya Collective* - over de winnaars van dit jaar:

“Het was een heel intens, soms wrede discussie - soms zelfs emotioneel - maar ik ben trots. Ik vind dat we een dappere keuze hebben gemaakt. We waren moedig. Ik denk dat de selectie zeker een discussie zal aanwakkeren, maar ik vind dat deze essentieel is om te voeren.”

BURHAN OZBILICI OVER ZIJN EIGEN FOTO

“Ik was niet officieel aangewezen om de opening te fotograferen. Een vriendin belde me om te zeggen dat ze naar een foto-expositie dicht bij mijn huis zou gaan, en omdat ik het altijd zo druk had en ze me nooit zag, stelde ze voor om daar af te spreken. Ik was aan een edit aan het werken in het kantoor van *The Associated Press* in Ankara, maar omdat de galerie maar 150 meter van mijn huis was besloot ik langs te gaan nadat ik klaar was.”

Burhan Ozbilici zei het volgende over de gevaren die zijn baan met zich mee brengt:

“Ik was — natuurlijk — bang, en wist wat het gevaar zou zijn als de gewapende man zich richting mij zou wenden. Maar ik ging wat naar voren en fotografeerde de man terwijl hij zijn gegijzelde publiek intimideerde. Dit is wat ik dacht: “Ik ben hier. Zelfs als ik beschoten wordt, en gewond raak of zelfs vermoord wordt: ik ben fotojournalist. Ik moet mijn werk doen. Ik zou weg kunnen rennen zonder foto’s te maken ... Maar ik zou geen goed antwoord hebben als mensen me later zouden vragen: ‘Waarom nam je geen foto’s?’ Ik dacht zelfs aan vrienden en collega's die zijn overleden terwijl ze foto’s aan het maken waren in conflictzones door de jaren heen.”

“Toen ik terugging naar kantoor om mijn foto’s te bewerken, was ik geschokt toen ik erachter kwam dat de schutter zich achter de ambassadeur bevond tijdens de speech. Alsof hij een vriend of een bodyguard was.”

World Press Photo
Jacob Obrechtstraat 26
1071KM Amsterdam
Nederland

Telefoon +31 (0) 20 676 60 96
Fax +31 (0) 20 676 44 71
exhibitions@worldpressphoto.org
www.worldpressphoto.org/seethestory

Foto's

Charlie Cole
USA, Newsweek

Burhan Ozbilici
Turkey, AP

Colofon

Edit
Thalia Aboutaleb & Sophie Boshouwers (2017)

Vormgeving
Nathanaël Reuling & René Munneke

Project management
Sophie Boshouwers

Mede mogelijk
gemaakt door:

© 2017 World Press Photo.
Wijzigingen voorbehouden.

WORLD PRESS PHOTO